

Vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelman täytäntöönpano-ohjeet

Polvijärven valtuusto on 13.12.2022 hyväksynyt vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023 - 2025 taloussuunnitelman.

Vuoden 2023 talousarvio on 302 255 euroa alijäämäinen. Vuoteen 2022 verrattuna kunnan talousarviosta poistuvat Siun soten sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuslaitoksen maksusuudet, sillä valtion omistamat hyvinvointialueet vastaavat sosiaali- ja terveystaloudesta vuodesta 2023 alkaen. Vuoden 2023 rakentamismenot ovat edellisvuotta huomattavasti suuremmat ollen 10 413 000 euroa. Suurin investointi on hoivayksikön rakentaminen, joka päästiin aloittamaan vasta vuoden 2022 lopulla. Hoivayksikön rakentamiseen on vuodelle 2023 varattu 8 900 000 euroa, kokonaiskustannusten ollessa 12,3 milj. euroa. Rakentamismenojen rahoittamiseen kunta varautuu ottamaan uutta pitkäaikaista lainaa enintään 10 milj. euroa.

Kunnanhallitus antaa talousarvion ja taloussuunnitelman täytäntöönpanoa varten seuraavat täytäntöönpano-ohjeet:

1. Taloudellinen tilanne

Talousarvion keskeiset tulot eli verotulot ja valtionosuudet on arvioitu viimeisimpien käytettävissä olevien tietojen mukaisesti. Verotulojen arviointi on viime vuosina osoittautunut vaikeaksi johtuen monista eri syistä. Verotulot ja valtionosuudet on arvioitu mahdollisimman tarkasti, joten ne eivät mahdollista menojen ylityksiä.

Toimialojen tulee noudattaa talousarviota ja seurata talousarvion toteutumista. Mahdollisissa muutoksissa kate osoitetaan tulosalueen sisältä tekemällä käyttösuunnitelman tarkistuspäätös.

Polvijärven kunnan tuloveroprosentiksi on vahvistettu 7,61. Vuonna 2022 vahvistettuihin tuloveroprosentteihin on tehty kaikille Manner-Suomen kunnille samansuuruinen 12,64 %-yksikön vähennys hyvinvointialueiden rahoittamista varten. Tämän vuoksi tuloveroprosentteihin ei ole saanut tehdä muutoksia vuodelle 2023. Tuloveroprosentti on maakunnan matalin. Myös kiinteistöveroprosentit ovat samat kuin vuonna 2022 ja myös ne ovat maakunnan matalimpia.

2. Talousarvion sitovuus ja käyttösuunnitelma

Talousarvio sitoo hallintokuntia talousarvion perustelujen mukaisesti.

Toimialojen tulee 28.2.2023 mennessä vahvistaa talousarvion käyttösuunnitelmat eli jakaa valtuuston tulosalueelle päättämät määrärahat ja tuloarviot alemmille tasoille. Tulosalueen käyttösuunnitelmista tulee tehdä toimielimen/viranhaltijan päätös.

Toimialat eivät ole sidottuja talousarvion pohjana olevaan alustavaan käyttösuunnitelmaan, vaan siihen voidaan tehdä tarvittavat muutokset. Tulosalueen menojen ja tulojen loppusummien tulee kuitenkin pysyä valtuuston hyväksymän talousarvion mukaisina.

3. Toiminnan ja talouden tavoitteet

Valtuusto on talousarviossa määrittellyt toimialojen toiminnan ja talouden tavoitteet. Niissä valtuusto on asettanut tulosaluekohtaiset määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää, laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa koskevat tavoitteet.

Talousarviossa hyväksytyt toiminnan ja talouden tavoitteet sitovat toimialoja ja ne tulee ottaa huomioon käyttösuunnitelmia vahvistettaessa.

Tulosalueiden toiminnan ja talouden tavoitteet on johdettu 13.12.2022 hyväksytystä päivitetystä kuntastrategiasta, joka ohjaa koko kunnan toimintaa. Kunnan toimintaa koskevia ideoita ja aloitteita on viety täytäntöön ja niitä työstetään jatkuvasti.

4. Käyttötalousosa

Talousarvioon sisältyy uusia talousarviovuoden aikana esille otettavia asioita. Toimialojen tulee ryhtyä niiden valmisteluun talousarvion mukaisesti.

Toimialat huolehtivat palvelujen maksujen ja taksojen ajan tasalla pitämisestä.

Talousarvion laadinnan pohjana ovat olleet kunnanhallituksen antamat tulosalueittaiset raamit. Kunnanhallitus korostaa toimialojen vastuullisuutta talousarvion toteuttamisessa.

Toimialojen toiminnan tulee olla talousarvion mukaista. Toimialojen tulee seurata talousarvion toteutumista ja tehdä talousarvion tarkistukset tulosalueen sisällä.

Talousarvion loppusumma on noin 21,2 miljoonaa euroa, mikä on valtionosuuksien ja yhteisöverojen leikkauksista sekä sosiaali- ja terveystalouden menojen poistumisesta johtuen noin 22 miljoonaa euroa (51,1 %) pienempi kuin vuoden 2022 loppusumma.

Verotulojen on ennakoitu vähenevän 5 083 000 eurolla vuoden 2022 talousarvioon verrattuna ja valtionosuudet vähenevät 13 162 769 eurolla. Verotulojen ja valtionosuuksien leikkaukset johtuvat hyvinvointialueiden rahoitusosuuksien siirtämisestä valtiolle.

Taloussuunnitelmaosa on laadittu yleisemmällä tasolla kuin talousarvio. Kuntalain perustelujen mukaan taloussuunnitelman sitovuus on lähinnä toiminnallinen tai poliittinen. Taloussuunnitelma sitoo tulevien talousarvioiden valmistelussa, mutta siitä saadaan perustelluista syistä poiketa.

5. Investointiosa

Vuoden 2023 rakentamismenot ovat 10 413 000 euroa, vuoden 2024 rakentamismenot 3 188 000 euroa ja vuoden 2025 rakentamismenot 528 000 euroa. Investointimenot sisältävät uuden hoivayksikön ja keskuskeittiön rakentamismenot. Hoivayksikön rakentamismenot jakautuvat vuosille 2021-2024.

Rakentamismenojen rahoittamista varten kunta varautuu ottamaan uutta lainaa vuonna 2023 yhteensä enintään 10 milj. euroa.

Valtuusto on hyväksynyt investointien määrärahat hankkeittain. Investointiosan määrärahat ovat sen toimialan vastuulla, jolle ne on myönnetty. Investointien toteuttamisessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä toimialojen kesken.

Investointimenoksi voidaan kirjata yli 10 000 euron hankkeet. Kyseiset hankkeet jaksotetaan käyttömaisuuden poistojen avulla kuluksi valtuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan vuosikuluksi (käyttömenoksi), eikä niistä lasketa poistoja.

6. Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa sisältää tulosalueille sisältyvien menojen ja tulojen yhteissummat. Lisäksi se sisältää rahoituserät, joista keskeisimmät ovat verotulot ja valtionosuudet. Käyttömaisuuden poistot merkitään tuloslaskelmaan vuosikatteen jälkeen. Poistot ovat vuosituloksen laskemiseksi tarvittava erä.

Poistot kirjataan tilinpäätösvaiheessa tulosalueiden kohdalle. Poistot eivät vähennä valtuuston myöntämiä määrärahoja. Vuoden 2023 talousarviossa poistojen suuruudeksi on arvioitu 1 520 000 euroa. Poistoista voidaan investointivaroilla eli poistoeron tuloutuksilla kattaa 450 000 euroa.

Kunnan suuret investoinnit kasvattavat poistoja, joten investoinnit rasittavat tulevien vuosien tilinpäätöksiä.

7. Rahoitusosa

Rahoituslaskelma osoittaa, kuinka kunnan menot rahoitetaan.

Vuosikate siirtyy tuloslaskelmaosasta rahoitussuunnitelmaan. Kunnalla on 767 745 euron vuosikatteen verran käytettävissä investointien rahoittamiseen ja lainojen lyhentämiseen.

Talousarviossa on varauduttu siihen, että uutta pitkäaikaista lainaa nostetaan enintään 10 000 000 euroa. Lainojen lyhennyksiin on varattu määrärahaa 370 000 euroa. Uutta lainaa tarvitaan hoivayksikön rakentamiseen.

8. Vuoden 2022 tilinpäätökseen valmistautuminen

Lasku voidaan kirjata vuoden 2022 menoksi, jos tavara tai palvelu, jota lasku koskee, on vastaanotettu vuoden 2022 puolella. Tavarain tai palvelun vastaanottohetki on ratkaiseva.

Tulo otetaan vuoden 2022 tuloksi, jos tuloperuste on muodostunut vuoden 2022 puolella. Esim. joulukuuta koskevan laskun tulot kirjataan vuodelle 2022, vaikka laskutus tapahtuu vuoden 2023 puolella.

Vuodelle 2022 kirjattavat menot tulee kirjata reskontraan 20.1.2023 mennessä.

Vuoden 2022 laskutukset tulee tehdä 20.1.2023 mennessä (eräpäivä voi olla myöhemminkin).

9. Kuntastrategian toimeenpano

Valtuusto on hyväksynyt vuonna 2019 kuntastrategian, jota on päivitetty vuonna 2022. Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn kuntastrategian 13.12.2022. Päivityksen yhteydessä valtuustolle on valmisteltu kuntastrategiaan pohjautuvat keskeiset toiminnan painopistealueet. Niiden avulla kunnan toimintaa ohjataan valtuuston keskeisiksi katsomille osa-alueille. Kuntastrategian päivitystä on työstyetty olemassa olevaa strategiaa hyödyntäen yhdessä luottamushenkilöiden, viranhaltijoiden, kuntalaisten ja kaikkien Polvijärven toimijoiden kanssa.

Toimialat toteuttavat kunnan yhteistä kuntastrategiaa ja toimialakohtaisia tavoitteita. Kuntastrategian ja tavoitteiden toteutumista tarkastellaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

10. Muut ohjeet

1. Ostolaskujen käsittelyssä käytetään sähköistä kierrätysjärjestelmää, Rondo. Hyväksymisten jälkeen laskut maksetaan maksuliikenneohjelmalla.
2. Toimialoja pyydetään 28.2.2023 mennessä tekemään päätökset tavaroiden tilaajista, vastaanottomerkintöjen tekijöistä sekä laskujen asiataarkastajista ja hyväksyjistä siltä osin kuin niihin tulee muutoksia vuoteen 2022 verrattuna. Päätökset toimitetaan talous- ja hallintojohtajalle.
3. Hallintosäännön mukaisesti lautakunnat ja toimialat vastaavat hankinnoista talousarvion määräämissä rajoissa. Hankinnoissa otetaan huomioon mahdolliset delegointipäätökset.
4. Hankinnat on suoritettava taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti, tarjousmenettelyä käyttäen sekä mahdollisuuksien mukaan yhteishankintoina. Hankintoja suoritettaessa on otettava huomioon Joensuun seudun kuntien yhteishankinnat.
5. Valtionosuus- ja avustusselvitykset on toimitettava määräaikaan mennessä valtion viranomaisille. Siinäkin tapauksessa, että selvitys toimitetaan kunnanhallituksen nimissä, on ao. toimialajohtaja vastuussa valtionosuusselvitysten valmistumisesta aikanaan. Lähetetyistä selvityksistä jätetään kopio kirjanpitoon.
6. Saatavien perinnän on oltava tehokasta ja perintä hoidetaan yhteistyössä talous- ja hallintojohtajan kanssa.
7. Milloin kunta on myöntänyt avustusta yleishyödylliselle tai muulle yhteisölle, on avustuksen saajan annettava varainhoitovuoden päätyttyä tilitys, joka osoittaa avustuksen käyttökohteet. Avustuksia myönnettäessä on kunnan tilintarkastajalle varattava mahdollisuus avustusta saavan yhteisön hallinnon ja tilien tarkastamiseen.

Polvijärven kunnanhallitus

Heikki Hallikainen
kunnanjohtaja

Tanja Karvonen
talous- ja hallintojohtaja